

Kennismaking hbo

Docentenhandleiding

podium
voor
talent

In deze docentenhandleiding vind je een leerlijn voor oriëntatie op doorstroom naar het hbo. Deze hoort bij de studenthandleiding Kennismaking hbo. Je vindt per themamoment achtereenvolgens:

1 de leerdoelen

2 de benodigde voorbereiding en materiaal

3 verschillende werkvormen en de tijdsfasering

De inhoud is gestoeld op de vijf loopbaancompetenties van Marinka Kuijpers:

- **Kwaliteitenreflectie: wat kan ik?**
- **Motievenreflectie: wat wil ik?**
- **Werkexploratie: wat past bij mij?**
- **Loopbaansturing: hoe kom ik daar?**
- **Netwerken: wie kan mij daarbij helpen?**

Daarnaast vind je in de studentenhandleiding de overige bronnen die gebruikt zijn bij het ontwikkelen van deze leerlijn door Pier Zijlstra en Nathalie Rompen ROC van Amsterdam in samenwerking met Casper Riekwel Hogeschool van Amsterdam, Bea Becht Hogeschool Inholland en Jantina Bremer Hogeschool WindesheimFlevoland.

1 INTRODUCTIE IN LOB LES

Leerdoelen

- De student weet wat het nut is van het traject
- De student weet hoe het traject aansluit op zijn of haar LOB-traject
- De student weet dat een studiekeuzetraject opgebouwd is in 4 stappen: oriënteren, verkennen, verdiepen, kiezen, en start bij stap 1 oriënteren
- De student weet hoe het programma opgebouwd is en globaal welke inhoud aan bod komt
- De student weet hoe hij of zij beoordeeld wordt (nog bespreken)
- De student weet welke regionale hogescholen er zijn
- De student heeft nagedacht over een mogelijk leerdoel

Materiaal/ voorbereiding

- PowerPoint PP hbo doorstroom oriëntatie MBO College Airport Themamoment 1
- Whiteboard/whiteboard markers
- De overstap van mbo naar hbo; verschillende studenten met mbo achtergrond aan het woord (HvA) <https://www.youtube.com/watch?v=4qRLY6Eomk> (4.56 min)
- Kort filmpje NOS op 3 <https://www.youtube.com/watch?v=F61wNTs-o1E> (1.28min)

Opzet

Tijdsfasering	Didactische aanpak
	Mix & match opdrachten voor 15 tot 45 minuten in totaal
	Dit loopbaan oriëntatie moment is de aftrap voor het hbo doorstroom oriëntatie traject dat iedere niveau 4 student gaat doorlopen. Middels een PowerPoint kun je, afhankelijk van de tijd en de groep die je hebt, de studenten enthousiasmeren en informeren. Behandel ten minste dia 3,5 en 8.
1 min	Dia 1: Kick-off oriëntatie hbo doorstroom
2 min	Dia 2: overzicht inhoud sessie
5 min	Dia 3: introductie oriëntatie hbo doorstroom Je bespreekt de aansluiting op de missie van het ROCvA, de opleidingen en de koppeling aan 3 van de kernwaarden (aandacht, ambitie en daadkracht). Stel daarbij de volgende vraag aan de student: wat heb je al gedaan op die gebieden? Denk aan gastlessen en excursies gericht op het toekomstige beroep, burgerschapslessen en opdrachten bij het bespreken hiervan. Nu aandacht voor oriëntatie op doorstroom naar hbo. Iedere mbo 4 student is namelijk een potentiële doorstromer naar het hbo.
10 min	Dia 4: een leven lang leren Werkvorm: laat studenten in groepjes discussiëren: <ul style="list-style-type: none"> • Wat betekent deze uitspraak in relatie tot werk/ een loopbaan? • En wat betekent deze voor jou persoonlijk? Plenaire terugkoppeling met een mindmap op het whiteboard Licht mogelijk je eigen scholingsmomenten toe bijvoorbeeld als je een LC-scholing gedaan hebt, cursus(sen) gevolgd hebt, congressen bezocht, docentstages gedaan hebt, intervisie bijgewoond etc. Achtergrondinformatie vind je ook in het dossier een leven lang ontwikkelen op MBO-today: https://mbo-today.nl/dossier-leven-lang-ontwikkelen/

Tijdsfasering	Didactische aanpak
5 min	<p>Dia 5: filmpje/ wie heeft al een overstap overwogen? Hier kun je de onderstaande filmpjes als introductie gebruiken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kort filmpje NOS op 3 (1.28min) • De overstap van mbo naar hbo; verschillende studenten met mbo achtergrond aan het woord (HvA) (4.56 min) <p>Hier inventariseer je wie een overstap al heeft overwogen. Open vragen stellen zoals wat maakt dat je een hbo opleiding zou willen volgen? Hoe heb je het tot nu toe aangepakt om je daarop te oriënteren? Welke mensen hebben jou daarbij geholpen? Welke vragen riep het nog bij je op? NB: er zullen wellicht ook studenten zijn die bv een jaar het hbo geprobeerd hebben en naar het mbo zijn overgestapt. Vraag hen dan: welke tips heb je voor je medestudenten om zich goed te oriënteren op een mogelijke overstap?</p>
10 min	<p>Dia 6: fases keuzeprocess</p> <p>Je kunt kort uitleg geven over een keuzeprocess.</p> <p>Dit begint steeds met oriënteren: je gaat heel breed onderzoeken. Wie ben ik? Wat kan ik? Wat wil ik? Bij het hbo keuzeprocess gaat het dan ook om je beweegredenen om al dan niet over te stappen naar het hbo. Daarna ga je verkennen: Wat is het aanbod waaruit ik kan kiezen? Bij het hbo keuzeprocess gaat het dan om welke sectoren vind ik interessant, wat voor soort opleidingen zijn er (voltijd, duaal, hbo, AD etc.), welke hogescholen zijn er etc. Wat houdt een overstap voor mij in? Hierbij horen activiteiten zoals het doorlopen van het keuzedeel voorbereiding hbo en open dagen bezoeken. Daarna ga je verdiepen: je spitst je toe op een of meerdere opleidingen die je mogelijk wilt gaan volgen. Hierbij horen activiteiten zoals meelopen en proefstuderen Als laatste ga je kiezen: je maakt een keuze voor een opleiding en zorgt dat je je voor 1 mei inschrijft. Je bereidt je voor op en doorloopt de Studiekeuzecheck van de betreffende opleiding (SKC). De aanpak hiervan verschilt per opleiding en kan bijvoorbeeld een online vragenlijst, een opdracht of huiswerkopdracht, een persoonlijk gesprek en een studieadvies omvatten.</p>
2 min	<p>Dia 7: fases keuzeprocess 1. Oriënteren</p> <p>In deze module richten we ons op een heel brede oriëntatie. Is een mogelijke overstap naar het hbo iets voor mij?</p>
5 min	<p>Dia 8: opzet module</p> <p>Je bespreekt de opzet van de module met de studenten. Zij ontvangen bij Themamoment 2 een studentenhandleiding met opdrachten per sessie. Ze werken deze verschillende opdrachten voor hun eigen situatie uit, vaak ook visueel. Aan het einde van iedere sessie volgt een reflectieopdracht want: zonder evalueren, geen leren! Voor deze module geldt een inspanningsverplichting.</p>
5 min	<p>Vragen beantwoorden. Vragen die je niet kunt beantwoorden kun je opschrijven en later opzoeken of navragen</p>

2 THEMAMOMENT LOOPBAANKEUZE

Leerdoelen

- De student benoemd zijn of haar startpunt: werken, doorstuderen, twijfel, later doorstuderen
- De student toets zijn of haar overtuigingen over wel of niet doorstuderen
- De student weet wat een leven lang leren is
- De student laten beschrijven waarom wel of niet doorstuderen in het hbo
- De student kan zijn of haar drijfveren benoemen
- De student weet welke kwaliteiten hij of zij graag inzet en kan inzetten bij deze oriëntatie
- De student weet wat hem of haar energie geeft
- De student benoemt ervaringen binnen eigen familie/ netwerk over doorstuderen

Materiaal/ voorbereiding

- Studentenhandleiding
- A3 papier
- Fineliners
- Post-its

Opzet

Tijdsfasering

Didactische aanpak

5 min

- Welkom en introductie

Tijdens je LOB les is deze module geïntroduceerd.

Mogelijk heb je ook al gediscussieerd over "een leven lang leren", geïnventariseerd in je eigen groep wie een overstap naar het hbo al overweegt en gekeken naar de verschillende fases van het keuzeproces.

Vandaag gaan we kijken naar Wie je bent en wat je kunt zodat je je eigen startpunt of vraag voor deze module of dit keuzeproces kunt bepalen.

De studentenhandleidingen bij deze module worden nu uitgedeeld. Neem deze iedere keer mee naar de verschillende themamomenten op je college of bij een hogeschool

15 min

- Opdracht studieloopbaan

Allereerst ga je je eigen studieloopbaan op papier zetten. Maak de opdracht op een vel A3.

Loop rond om studenten op weg te helpen. Stel daarbij zoveel mogelijk open vragen over waar diegene succesvol in was op school, bij bijvoorbeeld verschillende vakken, werkstukken, opdrachten, taken. Mogelijk wil iemand ook iets noteren over hobby's of bijba(a)n(en).

10 min

- Opdracht energiegevers

Je kunt de studenten zelf de uitleg over flow laten lezen of dit bespreken met een (eigen) voorbeeld.

Bijvoorbeeld "als docent ontwikkel ik graag lesmateriaal. Eerst ideeën op papier zetten en dan de opdrachten schrijven. De kwaliteit die daar voor mij bij hoort is creativiteit"

Of als student dat je aan het leren was voor een bepaalde toets of je aan het verdiepen in een bepaald onderwerp en je je daar helemaal in verloor, het lekker ging en de tijd vloog.

Extra uitleg:

Als je je sterke kanten inzet om de uitdagingen aan te gaan die je in je leven tegenkomt, leidt dit tot een beter leven, meer positieve emoties, meer zingeving, betere relaties en betere prestaties.

In de Dikke van Dale staat 'flow' beschreven als "stroom, stroming, het stromen". Bij flow lijkt alles vanzelf te gaan, "te stromen". Het liefst wil je dit ook in je studie en je werk ervaren.

De studenten maken dan opdracht A en B.

Opzet

Tijdsfasering

Didactische aanpak

20 min

- Opdracht bespreking levenslijn en energiegevers
De studenten maken nu groepen van 3. Ze bespreken voorgaande opdrachten met elkaar en halen daar kwaliteiten uit die ze op post-it noteren

10min

- Opdracht energie versus tijd
De studenten vullen de tabel in om zo inzicht te krijgen in waar ze hun tijd aan besteden, en gaan nadenken of en hoe ze de energiegevers meer aandacht kunnen geven in hun leven.

Deze opdracht kan mogelijk ook thuis gemaakt worden, indien er meer tijd nodig was voor de voorgaande opdrachten

25 min
(A 5 min, B 10 min,
C 10 min)

- Opdracht werkwaarden en drijfveren
De studenten gaan nu een top 5 selecteren uit 14 werkwaarden en drijfveren in hun reader. Hier hebben zij ongeveer 5 minuten de tijd voor. Mogelijk wil je de werkwaarden kort bespreken en toelichten. Woorden zoals autonomie, prestige en altruïsme zijn wellicht nog niet bekend. Vervolgens hebben zij 10 minuten om in gesprek te gaan hierover met een klasgenoot middels de vragen bij B.
Als laatste bekijken ze bij B of ze daarin nog een verschuiving willen aanbrengen.

10 min

Evaluatie

- Opdracht wat is blijven kleven?
Studenten noteren op een post-it wat hen het meest is bijgebleven van dit themamoment (wat is blijven kleven?)
Deze kunnen ze op het bord plakken en jij kunt ze (anoniem) bespreken en eventueel vragen om reacties of toelichting als iemand dat zou willen. Dit hoeft echter niet

5 min

Geef aan dat ze volgende keer verder gaan met het thema loopbaankeuze. Moedig hen aan om hierover in gesprek te gaan met de mensen in hun omgeving zoals medestudenten, docenten, familieleden of hun studieloopbaanbegeleider

BIJLAGE: KWALITEITEN**Aanpassingsvermogen****Assertiviteit****Authenticiteit****Autonomie****Avontuurlijk****Barmhartigheid****Bekwaamheid****Betrouwbaarheid****Bescheidenheid****Betrokkenheid****Collegialiteit****Communicatief****Consequent****Creativiteit****Daadkrachtig****Deskundig****Dienstbaar****Doelgericht****Duidelijk****Eerlijkheid****Effectiviteit****Energiek****Enthousiasme****Flexibiliteit****Geduld****Gelijkwaardigheid****Harmonieus****Hulpvaardig****Inlevend****Innovatief****Integer****Inzet****Klantgerichtheid****Leiderschap****Meesterschap****Moedig****Mondigheid****Nederigheid****Onafhankelijkheid****Ontspannen****Openheid****Optimisme****Ordelijkheid****Passie****Pionieren****Plezier****Prestigieus****Rationaliteit****Rechtvaardigheid****Respect****Samenwerken****Schoonheid****Simpelheid****Speelsheid****Spontaniteit****Stabiliteit****Uitdaging****Veelzijdigheid****Veerkracht****Verantwoordelijkheid****Verbeeldingskracht****Verbinding****Verbondenheid****Vertrouwen****Vindingrijkheid****Volharding****Vrijheid****Waardering****Waardigheid****Zelfstandigheid****Zorgvuldigheid**

3 THEMAMOMENT LOOPBAANKEUZE DEEL II

Leerdoelen

- De student benoemd zijn of haar startpunt: werken, doorstuderen, twijfel, later doorstuderen
- De student toets zijn of haar overtuigingen over wel of niet doorstuderen
- De student weet wat een leven lang leren is
- De student laten beschrijven waarom wel of niet doorstuderen in het hbo
- De student kan zijn of haar drijfveren benoemen
- De student weet welke kwaliteiten hij of zij graag inzet en kan inzetten bij deze oriëntatie
- De student weet wat hem of haar energie geeft
- De student benoemt ervaringen binnen eigen familie/ netwerk over doorstuderen
- De student oriënteert zich op de richtingen van het hbo, de beroepen en het werkveld

Materiaal/ voorbereiding

- Studentenhandleiding
- Filmpjes
- A3 papier
- Fineliners
- Post-its
- A3 vellen met startpunten
- 1 exit ticket per student

Opzet

Tijdsfasering

Didactische aanpak

30 min

- Opdracht cold case

Instructie: je gaat nu kijken naar 5 filmpjes van hbo studenten en hun overtuiging over doorstroom naar het hbo. Straks kies je het filmpje wat het meest aansluit bij jouw overtuiging en doe je daarmee de opdracht. Je kunt aantekeningen maken bij de filmpjes.

De student kies het filmpje dat het meest aansluit bij zijn of haar overtuiging en zoekt 2 of 3 gelijkgestemde om de opdracht in de studentenhandleiding uit te werken.

Vraag enkele studenten om hun bevindingen te delen. Deze opdracht is later ook het startpunt voor het gesprek met de peercoaches uit het hbo. (Zie bijlage scenario's)

35 min

- Opdracht startpunt/ startvraag benoemen

Je deelt nu de groep in tweeën. Groep A, Groep B.

In het lokaal zijn plekken die staan voor de verschillende startpunten over doorstroom naar het hbo. Je kunt hiervoor A3 vellen op de grond neerleggen of je kunt het lokaal in delen opsplitsen en dit benoemen.

De groep wordt in tweeën gesplitst. Eerst gaat de ene helft het startpunt verkennen, dan gaat de andere groep hen bevragen.

De studenten van A gaan nu eerst hun startpunt opzoeken.

De studenten van groep B lopen naar 1 van de studenten toe en gaan ze met een vragenlijst uit de studentenhandleiding open bevragen. Let op: alle startpunten en antwoorden zijn goed. Het gaat erom dat er oordeelvrij onderzocht wordt.

Tijdsfasering

OF 35 min

Didactische aanpak

- Opdracht elkaar bevragen

Je vraagt de studenten te kiezen tussen drie verschillende startpunten.

- o Het is mijn intentie om door te studeren in het hbo
- o Ik twijfel
- o Ik denk niet dat ik ga doorstuderen in het hbo.

Vervolgens vraag je hen in groepjes van 4 of 5 drie keer ongeveer 7 minuten over de verschillende startpunten in gesprek te gaan. Daarna noteren ze wat ze ervan geleerd hebben

5 min (optioneel)

- Opdracht energizer verbeelding

Deze oefening is alleen in de docentenhandleiding opgenomen. Het is een geleide visualisatie.

Je geeft de volgende instructie aan de groep.

Ga in een kring staan. Sluit je ogen en spreid je armen. Draai je bovenlichaam zo ver mogelijk. Open je ogen en kijk naar het verste punt waar je armen naar wijzen. Onthoud dit punt goed.

Draai nu terug.

Beeld je nu in dat je een schroevendraaier bent die een schroef helemaal ronddraait in het hout. Sluit je ogen weer en spreid je armen. Herhaal de opdracht en draai zo ver mogelijk. Open je ogen en kijk naar het verste punt dat je bereikt hebt.

Nabespreking:

Wat gebeurde er? Hoe komt dit?

Leg uit dat het de kracht van verbeelding is. Hoe kun je dit toepassen bij het uitstippelen van je toekomst?

Dit is een oefening om de kracht van verbeelding te laten ervaren, wat natuurlijk niet vooraf wordt aangegeven.

20 min

- Opdracht de creatiespiraal

Geef de volgende uitleg over de creatiespiraal van Marinus Knoope aan de groep. De creatiespiraal bestaat uit 12 stappen die je helpen je dromen te verwezenlijken. Bij deze module richten we ons op de eerste drie stappen: wensen, verbeelden, geloven. Later in de opleiding als je bijvoorbeeld kiest voor het keuzedeel voorbereiding hbo of een keuze maakt voor bepaald bedrijf voor een stage in je vakgebied kan je verder gaan met de overige stappen.

Wensen

Je start met een positief geformuleerde wens voor je toekomst. Hierbij nog geen mitsen en maren...

Verbeelden

Nu ga je je wens visualiseren bv op papier of in je hoofd. Hoe ziet het eruit als je wens uitkomt? Wat is het resultaat van je wens?

Geloven

Bij geloven moet je er echt in geloven dat je het voor elkaar krijgt. Twijfel is menselijk. Als je dit bespeurt doe dan het volgende;

- Twijfel je aan je wens? Ga dan terug naar stap 1 "wensen" en onderzoek of het een oprechte wens is
- Twijfel je aan jezelf? Bedenk dan dat je het niet alleen hoeft te doen. In de volgende stappen kun je steun, kennis en andere zaken die je nodig hebt om je heen gaan verzamelen, zolang jij maar handelt.
- Twijfel je aan de haalbaarheid? Als je wens oprecht is dan vind je een haalbare weg. Wellicht in een andere vorm dan dat je nu denkt.

<http://www.carrieretijger.nl/carriere/zelfonderzoek/loopbaanboeken/creatiespiraal>

Tijdsfasering

20 min

Didactische aanpak

Het kan ook zo zijn dat je in de negatieve creatiespiraal raakt, of alleen met betrekking tot dit onderwerp.

Dan zijn de eerste fases:

- Zorgen maken
- Angstbeelden ontwikkelen
- Bang zijn dat

Als je in de negatieve spiraal zit raak je juist verder van je doel verwijderd en eindig je uiteindelijk bij teleurgesteld en gespannen zijn na het doorlopen van de andere fases. (Pagina 98 De Creatiespiraal)

NB: studenten die voor deze opleiding al een hbo opleiding hebben geprobeerd, maar uitgevallen zijn, of bewust de overstap naar het mbo hebben gemaakt, kan je vragen hun ervaring in te brengen.

Daarmee kunnen zij groepsleden coachen en helpen met het voorbereiden op een kansrijke overstap.

De opdrachten bij de themamomenten kunnen zij ook maken, maar dan gericht op hun voorgaande proces; wat hebben ze daarvan geleerd?

Het kan zinvol zijn hen daar even persoonlijk over te spreken als SLB.

7 min

Evaluatie

- Opdracht exit ticket

Kondig het einde van de middag aan en vraag de studenten terug te kijken op deze sessie.

Ze vullen het exit ticket in en leveren dit bij jou in. Zo krijg je een idee welke vragen zij hebben.

Mogelijk kun je deze vragen gebruiken bij een volgende les, of deze doorgeven aan de contactpersoon in je MBO College of bij de hogeschool.

BIJLAGE: SCENARIO'S

Overtuiging 1: "bij ons studeert niemand door". Al mijn vrienden en familie gaan meteen werken als ze hun opleiding hebben afgerond. Doorstuderen?! Dan heb je het echt hoog in je bol. En studeren kost echt zoveel geld. Je moet een goed bestaan opbouwen voor jezelf en je toekomst. Misschien ga ik wel voor mezelf beginnen. Daar heb je geen hbo voor nodig. In de praktijk kan ik ook nog genoeg leren...

Overtuiging 2: "dit wordt een makkie". Student zegt: Ik heb de overstap naar het hbo al gemaakt. Ik vond het mbo altijd heel makkelijk. Ging er echt fluitend doorheen. Thuis smee ik de boeken in de hoek en ik had alle tijd om bij de opleiding te werken. Daarbij koos ik voor een hbo opleiding die naadloos aansloot op mijn mbo opleiding. Dat zou ik dus wel even doen, appeltje eitje... Viel dat even tegen toen ik mijn eerste toets kreeg. Die haalde ik dus niet!!! De vraagstelling was ook zo anders...

Overtuiging 3: "het hbo diploma is het belangrijkste, welke opleiding dat maakt niet zoveel uit". Bij het kiezen van mijn mbo opleiding heb ik gekeken hoe ik zo snel mogelijk naar het hbo kon. Mijn ouders hebben ook het hbo gedaan en benadrukken steeds dat je echt moet doorstuderen. Wat ik ga doen in het hbo?? Dat weet ik nog niet. Het is toch ook niet zo belangrijk. Later verdien ik dan in ieder geval beter. Of ik me er nog in ga verdiepen?! Mijn vrienden vinden het niet zo cool om het over allerlei opleidingen te hebben. Met hen praat ik daar eigenlijk niet over.

Overtuiging 4: "dat lukt mij nooit". Student zegt: mijn mbo opleiding was best pittig. Vroeg opstaan, dan met de trein en bus naar school. Bij sommige stages moest ik zelfs gebracht om er op tijd te kunnen zijn. Dan een volle les of stage dag, en daarbij nog 's avonds en in het weekend werken. Ze zeggen dat je op het hbo echt een tandje bij moet zetten. En ik hoor ook wel eens "als je hier een 6 haalt, dan haal je daar een 4". Dus naar hbo... nee, geen haar op mijn hoofd die daaraan denkt.

Overtuiging 5: "te theoretisch". Hbo is voor mij echt te veel theorie. Van een vriendin hoorde ik dat je na een lesdag zelf thuis nog uren moet studeren. Ik ben meer praktisch ingesteld. Continue met mijn neus in de boeken en nog 4 jaar in de schoolbanken?!? Dat is echt niks voor mij!!!

BIJLAGE: VRAGEN BIJ OPDRACHT ELKAAR BEVRAGEN

1. **Wat maakt dat je dit startpunt gekozen hebt?**
2. **Wanneer is deze overtuiging ontstaan?**
3. **Wat zou je beste vriend of vriendin zeggen als je hem of haar dit zou vertellen?**
4. **Wat zouden je ouders of voogd zeggen als je diegene dit zou vertellen?**
5. **Hoe voel jij je bij deze keuze?**
6. **Welke gedachtes heb jij bij deze keuze?**
7. **Wat heb jij nodig om een stap te kunnen zetten voor je toekomst?**
8. **Wat heb je nodig tijdens deze module?**
9. **Wat kun je anderen bieden tijdens deze module?**
10. **Welke invloed heeft deze keuze op je toekomst(plannen)?**

EXIT TICKET

Themamomenten loopbaankeuze

Wat ik het meest interessant vond

De vragen die dit bij me oproept zijn....

EXIT TICKET

Themamomenten loopbaankeuze

Wat ik het meest interessant vond

De vragen die dit bij me oproept zijn....

EXIT TICKET

Themamomenten loopbaankeuze

Wat ik het meest interessant vond

De vragen die dit bij me oproept zijn....

4 REFLECTIE OP LOOPBAANKEUZE IN LOB LES

Leerdoelen

- De student kan benoemen wat Themamoment loopbaankeuze heeft opgeleverd
- De student kan eigen overtuigingen over wel of niet doorstuderen beschrijven
- De student kan feedback vragen aan groepsgenoten
- De student stelt leervragen op om het traject verder te doorlopen

Materiaal/ voorbereiding

- Whiteboard markers
- Flipovervellen
- Markers voor flipover (minimaal 9 = 3 per flap)
- 1 pak A4
- Post-its

Opzet

Tijdsfasering

15 min

Didactische aanpak

- Opdracht startpunt in kaart

Bespreek dat vandaag geïnventariseerd wordt wat themamoment 2 heeft opgebracht, wat de leervraag van iedere student gaat worden en dat ze een ontmoeting met een peer coach gaan voorbereiden. Mogelijk kun je starten met het benoemen van de leerdoelen van deze sessie.

Om snel een beeld te krijgen of ze doorstroom naar het hbo wel of niet overwegen, of nog twijfelen vraag je ze om op een lijn te gaan staan. Helemaal rechts betekent dat diegene zeker wil doorstromen naar het hbo, helemaal links betekent dat diegene niet wil doorstromen. Daartussenin geeft de mate van twijfel aan.

Je vraagt nu enkele studenten om een toelichting. Meninge die nog niet aan bod zijn geweest kunnen nog aangevuld worden.

NB: studenten die een hbo opleiding hebben gestart, maar uitgevallen zijn of bewust de overstap naar het mbo hebben gemaakt vraag je om hun ervaring in te brengen om daarmee groepsgenoten te helpen met het voorbereiden op een kansrijke overstap. De vervolgoopdrachten en opdrachten bij themamoment 6 en 7 kunnen zij dan maken gericht op hun voorgaande proces, wat ze daarvan geleerd hebben en voorbereiding op werken.

Sla nu de rij dubbel, zodat studenten met verschillende startpunten tegenover elkaar komen te staan. Laat de studenten elkaar met open vragen bevragen. Geef daarbij aan dat het belangrijk is dit respectvol en oordeelvrij te doen, ook al heeft iemand een andere wens.

OF 15 min

- Opdracht drieluik

Laat de studenten hun proces tot nu toe visueel in beeld brengen in een drieluik volgens de instructie in de studentenhandleiding.

Tijdsfasering

OF 30 min

- Opdracht stappen naar de toekomst

Deze opdracht behoeft procesbegeleiding en een open houding richting alle eindresultaten.

Studenten formuleren achtereenvolgens hun eigen antwoord op de vragen die steeds gesteld worden en de acties die uitgevoerd dienen te worden.

1. Wat moet dit traject je opleveren?
2. Wat is de eerste mijlpaal/ tussenstop op weg naar dit resultaat?
3. Schrijf dit op een A4 en leg het tussen het heden en het resultaat. Noteer zo ook andere mijlpalen en tussenstops.
4. Formuleer nu acties richting de verschillende mijlpalen/ tussenstops. Leg de acties voor de mijlpalen/ tussenstops.
5. Nu worden de stappen echt gezet en gekeken of het zo goed voelt, of iets opnieuw geformuleerd moet worden.
6. Vervolgens kan de student mogelijk al een tijdspad opstellen voor de acties op korte en lange termijn

45 min

- Opdracht voorbereiding out of house hbo

Je hangt in het lokaal 3 vellen op met de startpunten.

- o Het is mijn intentie om door te studeren in het hbo
- o Ik twijfel
- o Ik denk niet dat ik ga doorstuderen in het hbo

Studenten gaan nu in gelijkgestemde groepjes van 3 of 4 personen in gesprek. Ze bedenken gespreksonderwerpen en vragen om met de peercoaches uit het hbo in gesprek te gaan over hun startpunt en overtuigingen. Deze noteren ze op de flap. Stel hen open vragen en moedig aan om zoveel mogelijk te brainstormen.

Na 15 tot 20 minuten wordt alle inbreng na besproken.

Dan noteren de studenten de vragen aan de peercoaches in de tabel in de studentenhandleiding. Deze nemen ze mee naar de volgende sessie!! Dan komen HBO studenten langs naar hun college.

Daarnaast is het ook belangrijk om de sfeer van een school te proeven. Iedere student denkt nu na bij welke hogeschool zij nu al de sfeer zouden willen proeven. Zij kiezen tenminste 1 hogeschool uit. Als zij nog geen voorkeur hebben, kunnen zij om nu een keuze te maken de websites van de hogescholen bekijken, richting en/of opleidingen bestuderen, met andere studenten spreken etc.

Vervolgens kiezen zij dan een studiekeuze activiteit waarbij zij een hogeschool kunnen bezoeken zoals bijvoorbeeld een open dag.

Als zij al heel gericht weten welke opleiding zij willen volgen kunnen zij ook gaan proefstuderen. Dit is echter al meer verkennend en verdiepend en sluit mogelijk beter aan bij het keuzedeel Voorbereiding hbo.

15 min**Evaluatie**

- Opdracht evaluatie in 1 woord

Vraag de studenten nu om deze sessie in 1 woord te evalueren. Laat dit mogelijk op een post-it schrijven en op het whiteboard plakken of doe een rondje door de groep. Hierbij kun je om een korte toelichting vragen.

Hiervoor kun je ook de tool Padlet (padlet.com) of Mentimeter (mentimeter.com) gebruiken.

Afronding:

- Geef aan dat studenten een activiteit kiezen en inplannen om een hogeschool te bezoeken om de cultuur/ sfeer te proeven
- Spoor als afsluiting de studenten nog aan om ook in gesprek te gaan met bijvoorbeeld familie, vrienden of groepsgenoten over dit traject.
- Herinner de studenten eraan dat ze de studentenhandleiding meenemen naar de volgende sessies.

5 THEMAMOMENT ONTMOETING PEERCOACHES

Leerdoelen

- De student stelt zijn of haar vragen aan een hbo student/ docent
- De student kan zelfvertrouwen opbouwen voor het vervolgtraject
- De student toets zijn of haar mening(en), aannames en ideeën aan de praktijkervaring van de hbo student
- De student kan meelopen met een hbo student

Materiaal/ voorbereiding

[Invulling door hogescholen: zie hieronder]

Opzet

Tijdsfasering

90 min

Didactische aanpak

College breed worden bij deze pilot 2 hbo workshops georganiseerd:

- 45 minuten Meet & Greet: in gesprek gaan met hbo studenten en/of voorlichters op basis van de vragen die de mbo studenten hebben voorbereid
- 45 minuten Student-in-de-klas: voorlichting door 2 hbo studenten

6 THEMAMOMENT ERVAREN WERKVORM EN CULTUUR

Leerdoelen

- De student heeft ervaren hoe onderwijs in het hbo verschilt van onderwijs in het mbo
- De student kan verschillen tussen mbo en hbo beschrijven
- De student heeft verschil in sfeer/ cultuur tussen het mbo en hbo geproefd
- De student neemt actief deel aan werkvormen in het hbo
- De student ervaart het belang van taalvaardigheid in het hbo

Materiaal/ voorbereiding

[Invulling door hogescholen: zie hieronder]

Opzet

Tijdsfasering

10 min

Didactische aanpak

Studenten starten met een Venn diagram waarbij zij een afbeelding van 2 overlappende cirkels ontvangen. In het linkervlak noteren ze wat ze al weten over doorstuderen in het hbo. In het rechtervlak noteren ze wat ze geleerd hebben. Tot slot schrijven ze in het middenvlak wat de relatie is tussen hun inbreng in het linker- en rechtervlak. Waar zit de overlap en welke relatie hebben deze tot elkaar?

**2 – 6 uur
(excl. reistijd)**

De studenten maken een verwerkingsopdracht tijdens de activiteit die zij bezoeken op een van de hogescholen.

Mochten zij een open dag bezoeken in plaats van een bezoek van een gastles, dan zijn dit de open dagen voor schooljaar 2019 – 2020:

Hogeschool van Amsterdam:

Zaterdag 2 november 2019: 10.00 - 14.00 uur
Zaterdag 14 december 2019: 10.00 - 14.00 uur
Zaterdag 8 februari 2020: 10.00 - 14.00 uur
Dinsdag 7 april 2020: 18.00 - 21.00 uur

Hogeschool Inholland:

Woensdag 30 oktober 2019: 17.00 – 20.00 uur
Zaterdag 14 december 2019: 10.00 – 14.00 uur
Woensdag 12 februari 2020: 17.00 – 20.00 uur
Zaterdag 4 april 2020: 10.00 – 14.00 uur
Woensdag 3 juni 2020: 17.00 – 20.00 uur

Hogeschool WindesheimFlevoland:

Zaterdag 9 november: 10.00 - 14.30 uur
Zaterdag 25 januari 2020: 10.00 - 14.30 uur
Zaterdag 4 april 2020: 10.00 - 14.30 uur

De uitwerking van de opdracht bij het bezoek aan een hogeschool kan naderhand dienen als gespreksstarter voor het vervolg van hun studieloopbaantraject.

7 THEMAMOMENT REFLECTIE EN EVALUATIE

Leerdoelen

- De student geeft aan wat hij of zij gedaan heeft
- De student blikt terug op het proces
- De student beschrijft wat hij of zij ontdekt heeft over zichzelf, zijn of haar overtuigingen en over wel of niet doorstuderen?
- De student beantwoordt de vraag: is doorstuderen in het hbo een optie of niet?

Materiaal/ voorbereiding

- A3 papier
- A4 papier
- Stiften
- Eventueel filmpje klaarzetten:
<http://www.hva.nl/onderwijs/informatie-voor/mbo-ers/mbo-ers.html>

Opzet (90 minuten)

Tijdsfasering	Didactische aanpak
10 min	<p>De studenten hebben contact gehad met peercoaches. Wellicht wil je kort een rondje doen en navragen hoe ze dit ervaren hebben.</p> <p>Je kunt ook starten met een filmpje en hen vragen naar aanleiding van deze onderwerpen hun ervaring in te brengen: De overstap van mbo naar hbo; student interviewt student + vlog (HvA http://www.hva.nl/onderwijs/informatie-voor/mbo-ers/mbo-ers.html) (5.57 min)</p> <p>De studenten gaan nu het proces met hun overtuigingen, ideeën, overwegingen, vragen etc. in beeld brengen. Ze kunnen kiezen om de opdracht routekaart of infographic te maken.</p>
35 min	<ul style="list-style-type: none"> • Opdracht routekaart <p>Geef de studenten de mogelijkheid om op A4 of A3 papier hun routekaart uit te werken en hiervoor stiften in verschillende kleuren te gebruiken.</p>
OF 35 min	<ul style="list-style-type: none"> • Opdracht infographic <p>De studenten kunnen hun lay-out voor een infographic wellicht eerst schetsen en daarna digitaal uitwerken.</p> <p>Ze kunnen hierbij gebruik maken van een online tool zoals easel.ly of piktochart.com. Mogelijk wil je dit zelf al testen voor zij aan de slag gaan. Je ziet door de voorbeelden van infographics in een oogopslag wat mogelijk is.</p>
30 min	<ul style="list-style-type: none"> • Opdracht pitch over keuzeprocess, overwegingen en conclusie <p>Nu gaan ze op basis van hun visuele uitwerking een pitch over hun keuzeprocess voorbereiden. Moedig de studenten aan om eerst 5 tot 10 minuten alles wat in hen opkomt op te schrijven in steekwoorden bijvoorbeeld in een mindmap, en er dan een lopend verhaal van te maken. De laatste 10 minuten kunnen ze de pitch oefenen met een of meerdere groepsgenoten.</p>
15 min	<p>Evaluatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opdracht 3-2-1 evaluatie <p>Studenten evalueren het traject tot nu toe en noteren hun antwoord op: 3 dingen die je geleerd hebt, 2 dingen die je interessant vond, 1 ding waar je nog een vraag over hebt Bespreek een aantal reacties. En vraag aan hen hoe ze het antwoord op hun vragen nog zouden kunnen krijgen (wie kunnen ze benaderen, wat moeten ze zelf overwegen, welke bronnen hebben ze ter beschikking, is het mogelijk iets voor het keuzedeel of later in de opleiding?)</p>

STUDIELOOPBAANBEGELEIDING IN LOB

Leerdoelen

- De student kan benoemen waar hij of zij informatie kan halen
- De student beschrijft welke activiteit(en) hij of zij wil ondernemen om in de toekomst doorstroom naar het hbo te onderzoeken of succesvol te zijn/ blijven in het werkveld
- De student legt dit mogelijk vast in een profiel

Materiaal/ voorbereiding

- Mogelijk een computerlokaal om de profielen ook online uit te kunnen werken

Opzet (90 minuten)

Tijdsfasering

Didactische aanpak

5 min

Introductie en opzet les

In deze sessie gaan de studenten terugblikken op het traject door het houden van een pitch en nabespreking. Daarnaast gaan zij aan de slag met een eerste opzet van een profiel om hun studieloopbaan inzichtelijk te maken. Je kunt voor het belang hiervan teruggrijpen op de missie van het ROCvA (voorbereiding op werk, vervolgopleiding en burgerschap) en een leven lang leren.

60 min

- Opdracht profiel aanmaken in format
- Geef aan dat de studenten zelf een keuze kunnen maken welk profiel ze willen uitwerken. Dit kan in de studentenhandleiding en vervolgens (het hele, uitgebreidere profiel) online. Deze staan op de volgende websites: [linkedin.com](https://www.linkedin.com) [lob-cv.nl](https://www.lob-cv.nl)

Roulerend

- Opdracht pitch houden en bespreken
- Terwijl de studenten werken aan hun eigen profiel kun je de studenten in groepjes van 4 of 5 uitnodigen om hun pitch te houden. De andere studenten stellen vragen die de pitch bij hen oproept. Bij 30 studenten zijn er 6 groepjes en heb je 10 minuten. Je vraagt de studenten om allen hun pitch te houden en schrijft je vragen op losse blaadjes. Deze laat je achter bij de studenten als start van hun nabespreking. Als SLB ga je zelf naar de volgende groep na 10 minuten. Mogelijk wil je op basis van je eigen aantekeningen later nog in gesprek gaan met studenten over hun pitch.

10 min

- Uitleg over/ koppeling met keuzedeel voorbereiding hbo
- Geef nu kort uitleg over het keuzedeel voorbereiding hbo. En verwijst naar het moment in de opleiding dat hier een keuze voor gemaakt kan worden.

Vraag daarvoor vooraf bij jouw opleiding na hoe en wanneer er gecommuniceerd wordt over de keuzedelen:

Zie ook: <https://onderwijsenexaminering.nl/onderwijs/toolkit-communiceren-over-keuzedelen/>

15 min

Evaluatie

- Opdracht zes kernvragen
- De studenten hebben 5 minuten om de kernvragen voor henzelf te beantwoorden, dan bespreken zij dit 5 minuten om en om met een groepsgenoot. De groepsgenoot moet dit kort kunnen samenvatten. Vraag naar een paar samenvattingen.

10 min

Evaluatie pilot

De studenten krijgen per mail een link toegestuurd om de hele pilot te evalueren. Mogelijk wil je dit nog met je groep nabespreken. Verkort dan de tijd voor het werken aan de pitch. Let dan wel ook op je tijdsindeling voor de pitches.

Aanvullend beschikbaar bij docentenhandleiding:

Powerpoint themamoment introductie kennismaking hbo (PowerPoint)

Handout vragen bij themamoment ontmoeting peercoaches kennismaking hbo (Word)

Kaartjes bij opdracht elkaar bevragen ontmoeting peercoaches kennismaking hbo (PowerPoint)

PP voorbeeld bij themamoment loopbaankeuze I en II (PowerPoint)

ROCvA_doorstromen van MBO naar HBO (Video)

**ROC van Amsterdam in samenwerking met
Hogeschool van Amsterdam, Hogeschool Inholland en Hogeschool WindesheimFlevoland.**